

OBSAH

Předmluva ke 2. vydání	15
ČÁST OBECNÁ	
Morfologie měkkých částí ústní dutiny (J. Švejda)	19
Mikroskopická skladba sliznice ústní dutiny	37
Úvod do fysiologie a patofysiologie ústní sliznice (M. Škach)	46
Slna (J. Švejda, M. Škach)	47
Chemické složení slin	49
Sekrece slin	52
Bakteriální flóra v ústní dutině (C. John)	53
Význam chrupu (M. Škach)	57
Patologická anatomic ústní sliznice (K. Liška)	58
Malformace	58
Chromosomální genetické vady	59
Regresivní a metabolické změny	60
atrofie, tuková infiltrace, hydropická degenerace, hyalinní degenerace, dystrofická kalcifikace, pigmentace, nekrosa	60
Cirkulační poruchy	62
cyanosa, ischémie, hemorrhagie, edém	62
Zánět a hojení	63
akutní zánět, povrchní a intersticiální zánět, chronický zánět	63
Záněty specifické	71
Progresivní změny	74
Prekancerosy	75
Nádory	76
Poznámky k patologické histologii ústní sliznice	78
akantosa, hyperkeratosa, parakeratosa, dyskeratosa, spongiosa	78
Obecné příčiny chorob ústní dutiny (M. Škach)	84
disposice a resistence, zevní příčiny, oživené příčiny, sekretorický imunní systém, autoimunní mechanismy (C. John)	84
Genetické aspekty ve stomatologii (J. Švejda)	88
Úvod do kliniky onemocnění ústní sliznice (M. Škach)	94
Anamnesa	94
Postup při vyšetřování ústní dutiny	95
slizniční fluorescence	96
Pomocné vyšetření	101
klinické vyšetření, laboratorní vyšetření	101
Biopsie (K. Liška)	101
Mikrobiologické vyšetření (K. Liška)	103
Klinický obraz nemoci (M. Škach)	104

Obeecné zásady terapie (M. Škach)	106
Místní léčba	106
Celková léčba	108
ČÁST SPECIÁLNÍ	111
Onemoenění rtů, gingivy, jazyka a ostatních částí ústní sliznice	113
Malformace (M. Škach, K. Liška)	113
Malformace rtů	113
Malformace gingivy	115
Malformace jazyka	115
Regresivní a metabolické změny	119
Nekrosa	119
Atrofie	121
Dystrofie	122
Pigmentace	125
Cirkulační poruchy (M. Škach)	130
Záněty ústní sliznice (M. Škach)	131
Cheilitidy	131
cheilitis exfoliativa, folikulitidy, furunkl, flegmóna, erysipel, virová onemocnění, onemocnění s neznámou etiologií, patogenní houby, trichofycie, alergie, Quinckeho edém, kontaktní alergie, periorální ekzém, cheilitis glandularis, cheilitis granulomatosa	131
Specifické záněty	143
Bolavé ústní koutky	143
Gingivitidy	145
chronické gingivitidy, akutní gingivitidy: streptokokové gingivitidy, ulcerosní gingivitis, gingivitis herpetická, gingivitis u infekčních onemocnění, gingivitis na podkladě celkových vlivů, nádorové hyperplasie gingivy	145
Terapie gingivitid	153
Glositidy	153
glossitis traumatica, glossitis profunda, glossitis na podkladě vlivů termických, chemických a na podkladě elektrogalvanického dráždění, glossitis na podkladě infekce a alergie, glossitis z příčin celkových, glossitis u karenčních chorob, glossitis u ostatních interních chorob, glossitis nejasné etiologie	153
Stomatitidy	175
a) Vlivy mechanické	175
b) Vlivy fysikální, termické, chemické a galvanické	179
c) Stomatitidy infekčního původu	185
✓ gingivostomatitis ulceronecroticans, stomatitis gangraenosa, herpes simplex, gingivostomatitis herpetica, slintavka, herpes zoster, herpangina, monocytární angina, variola vera	185
Záněty vyvolané plisněmi (candidosis)	209
d) Záněty ústní sliznice, v jejichž patogenesi se uplatňují mechanismy imunitní: recidivující afty, periadenitis mucosa necroticans recurrens, erythema exsudativum multiforme, Behcetův syndrom, Reiterova nemoc, pemphigus vulgaris, pemphigus vegetans, lupus erythematoses, pyostomatitis vegetans, sklerodermie	211

e) Stomatitidy nejasné etiologie	231
benigní slizniční pemphigus, dermatitis herpetiformis Duhring	231
f) Záněty s nejasnou etiologií provázené poruchami keratinisace epitelu:	235
lichen ruber planus, Darierova nemoc, psoriasis	235
g) Záněty alergického původu	242
projevy lékové nesnášenlivosti na ústní sliznici	244
h) Specifické záněty (<i>J. Švejda</i>)	256
aktinomykosa, tuberkulosa, sarkoidosa, syfilis	256
Některé neobvyklé specifické záněty	275
lepra, infekční sklerom	275
Progresivní změny (<i>M. Škach</i>)	277
Hypertrofie, hyperplasie, prekancerosy	277
makrocheilie, hyperplasie gingivy, makroglosie a hyperplasie sliznice jazyka, hyperplasie ostatních částí ústní sliznice, papilomatosa patrové sliznice, hyperkeratosy a prekancerosy (<i>K. Liška</i>): leukoplakie, senilní keratom, cornu cutaneum	277
Nádory rtu a sliznice ústní dutiny (<i>J. Švejda</i>)	298
Mesenchymové nádory	298
Benigní mesenchymové nádory	298
fibrom, keloid, fibromatosis gingivae, lipom, hemangiomy, nævus flammeus, bílý houbovitý névus, lymfangiom, myom, kongenitální epulis	
Zhoubné mesenchymové nádory	302
sarkomy, hemoblastosy, akutní myelom, chronické leukosy, hemoblastomy, maligní lymphogranulom, retikuloendoteliosy, eosinofilní granulom	302
Epitelové nádory	312
Benigní epithelové nádory	312
papilom, verruca, keratoakantom	312
Maligní epithelové nádory	316
karcinom rtu, jazyka, gingivy, bukální sliznice, ústní spodiny, patra	316
Metastatické nádory v ústní dutině	323
Nádory z neuroektodermu	323
neurilemom, neurofibrom, pigmentový névus, melanoblastomy	323
Teratomy	326
Frekvence výskytu zhoubných nádorů v orofaciální oblasti	327
Etiologie nádorového bujení	330
klasifikace rozsahu zhoubného bujení	333
Stručný přehled terapie nádorů	337
Neprávě nádory (<i>J. Švejda</i>)	339
Epulis	339
epulis granulomatosa, granuloma pyogenicum, epulis gigantocellularis, epulis fibromatosa, epulis haemangiomatosa	342
Cysty	344
Hyperplasie a regenerace	344
Choroby slinných žláz (<i>J. Švejda</i>)	345
Vývojové poruchy	346
Konkrementy (sialolithiasis)	346
Cystické útvary	348
ranula, mukokéla	348

Záněty slinných žláz	350
parotitis epidemica, cytomegalie, sekundární sialoadenitidy — akutní, chronické	350
Záněty drobných slinných žláz	353
Sialosy (sialoadenosy)	354
Mikuliczova choroba, Mikuliczův syndrom, Sjögrenův syndrom	354
Nádory slinných žláz (sialomy)	358
myxochondroepiteliom, cylindrom, cystadenoma papillare lymphomatousum, karcinom	361
Klinické poznámky	362
Slizniční projevy systémových onemoenění (M. Škach)	365
Onemocnění trávicího ústroji	366
Onemocnění srdece, cév a krve (J. Švejda)	367
a) Nemoci srdece a cév	368
b) Krvácivé choroby (hemorrhagické diatesy)	369
1. Koagulopatie (hemofylie, pseudohemofylie)	370
2. Krvácivé choroby z poruchy destiček (idiopatická trombocytope- nická purpura)	374
3. Krvácivé choroby z poruchy cév (teleangiectasia hereditaria haemor- rhagica)	376
c) Krevní choroby	376
1. Anémie	377
2. Polyglobulie	379
3. Agranulocytosa, granulocytopenie	379
Onemocnění dýchacího systému	380
Onemocnění urogenitálního systému	381
Poruchy žláz s vnitřní sekrecí	382
Onemocnění centrálního a periferního nervového systému	384
Choroby z poruch látkové výměny	388
diabetes mellitus, porfyrie, slizniční projevy poruch metabolismu vitaminů a železa, Plummerův-Vinsonův syndrom, lokální sideropenie, projevy po- ruchy metabolismu bílkovin	388
Onemocnění kůže	398
Změny na měkkých tkáních dutiny ústní u chorob z povolání (Z. Jebavý) mechanické škody, mechanickochemické vlivy, vlivy chemické, živočišné látky, infekční vlivy	399
ČÁST DIFERENČNĚ DIAGNOSTICKÁ (M. Škach)	403
Diferenční diagnostika nejčastějších onemocnění ústní sliznice	405
Diferenčně diagnostické poznámky ke skupině stomatitid s hlavním sympto- mem vředu	408
Diferenčně diagnostické poznámky ke skupině stomatitid s hlavním sympto- mem erosí	410
Diferenčně diagnostické poznámky ke skupině onemocnění s hlavním sympto- mem „bilou plochou“	415
Důležitější symptomata a jejich vztahy k celkovým a místním chorobám	423
Poruchy slinné sekrece	423
xerostomie, ptýalismus	427
Povlak jazyka	428

povlak fysiologický, povlak patologicky zmnožený, povlak patologicky zmenšený	431
Zápach z úst	438
Poruchy chuti	439
Glosodynie a stomatodynie	441
Ztížené otevírání úst	449
Zduření mízních uzlin	450
DODATEK	453
Známější syndromy (J. Švejda)	454
Bechchetův syndrom, Costenův syndrom, Cushingův syndrom, Downův syndrom, Heřmanského-Pudlákův syndrom, Faberův syndrom, Hutchinsonův syndrom, Melkerssonův-Rosenthalův syndrom, Mikuliczův syndrom, Moelle-rův-Barlowův syndrom, Papillonův-Lefrèvreův syndrom, Peutzův-Jeghersův -Touraineův syndrom, Plummerův-Vinsonův neboli Kellyův-Pattersonův syndrom, Recklinghausenův syndrom, Reiterův syndrom, Renduův-Oslerův syndrom, Sjögrenův syndrom, Stevensův-Johnsonův syndrom, Sturgeův-Weberův syndrom, Urbachův-Wietheho syndrom	454
Přehled výsledků nejběžnějších laboratorních vyšetřovacích metod (J. Škachová)	460
Pisemnictví	467
Rejstřík	481